

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 zlr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 zlr. 40 kr.,
Inseracyę oplacają od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 106.

Środa 8. maja 1850.

Rok bieżący gazety 39.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Królestwo Polskie. — Turcyja. — Rzecz domowa. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 4. maja. Dnia 6. maja r. 1850, wyjdzie w c. k. nadwornej drukarni w Wiedniu, i będzie rozesłany VIII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa — który dnia 15. stycznia 1850 wyszedł tymczasowo w pojedynczym niemieckim wydaniu teraz także w czesko-niemieckim i polsko-niemieckim podwójnym wydaniu.

Zeszyt ten zawiera pod Nr. 11. patent cesarski z dnia 30. paźd. 1849, którym wydano i ogłoszono konstytucyę krajową dla księstwa wyższego i niższego Szlązka, wraz z należącą do niej ustawą dla wyborów sejmowych.

Sprawy krajowe.

(Mianowania.)

Wiedeń, 4. maja. Ministerym spraw wewnętrznych mianowało galicyjskich konceptistów gubernialnych; Fryderyka Haan, Alexandra Zborowskiego i Ernesta Aulich komisarzami obwodowymi trzeciej klasy w Galicyi.

(Ogłoszony przez dyrekcję banku Wiedeńskiego wykaz za miesiąc kwiecień.)

Wiedeń, 3. maja. Zamieszczamy tu dla naszych czytelników właśnie co ogłoszony przez dyrekcję banku wykaz za miesiąc kwiecień. Porównawszy go z wykazem w miesiącu marcu, okazują się następujące odmiany:

Z aktywów pomnożyły się: gotówka o 98.269 r. 10 k. zasób w 3% asygnatach centralnej kasy z roku 1849 o 1.899.040 r., forszusy na deponowane papiery państwa o 3.637.000 r., eskomptowane wexle tutejszego zasiłkowego komitetu o 32.615 r. 2 k.

Natomiast zmniejszyły się: zapas asygnatów na węgierskie dochody krajowe o 721.649 r., wiedeński portfeil wexlowy o 2.946.378 r. 53 k., dług rządowy z 3.881.642 r. 38 k.

Obieg banknotów zmniejszył się o 2.242.775 r. i wynosi teraz w ogóle 241.621.579 r. naprzeciw gotówce 31.212.265 r. A conto sardyńskiej kontrybucyi wojennej odwieziono w ciągu upłynionego miesiąca do banku 526.403 r. 33 k., na 4½% pożyczkę zapłacono w tym samym czasie 3.941.415 r. 47 k.

(Obwieszczenie.)

Dyrekcya banku podaje niniejszem do wiadomości publicznej stan austr. narodowego banku z 30. kwietnia 1850.

Aktywa.

	zlr.	kr.
Stosownie do statutów banku wybita moneta konwencyjna i srebrne sztaby	31.212.265	14½
Znajdujące się 3% asygnaty kasowe z r. 1849 we wszystkich kasach bankowych	23.621.935	—
Detto asygnaty na węgierskie dochody krajowe	619.782	—
Eskomptowane efekta, przypadłe między 5 i 95 dniami	24.680.446	47 k.
Detto od Wied. zasiłk. komitetu	2.014.508	15 "
Detto Berneńskiego, Pesztyńskiego handlowego stanu, tudzież niektórych przedsiębiorstw przemysłowych itd.	1.053.550	" — "
Detto kilku właścicieli fabryk i realności z hipoteką pupilarną	396.650	" — "
Suma	28.145.155	2 "
Detto w Pragskim portfeilu	984.488	22 29.129.643 24
Forzusy na deponowane według statutów krajowe papiery państwa, spłacone najdalej za 90 dni	17.446.000	" — "
Detto austr. Lloydzie, towarzystwu żeglugi parowej i niektórym miejskim gminom	2.138.000	" — " 19.584.000 —

Należności od państwa:

Funduszowy dług państwa za wymianę banknotów waluty Wiedeńskiej, a to:	
a) po 4% u procentowany	37.583.790 r. 34½ k.
b) nieaprocentowany	39.387.809 " 52½ "
	76.971.600 r. 26¼ k.

Na realną hipotekę eskomptowane asygnaty kasy centralnej	50.000.000 " — "
Byłe przedtem pod różnemi tytułami należności, które w skutek zawartej z administracyą finansów ugody ściągnięto zostały w sumę po 2% u procentowaną a na których pokrycie i umorzenie wpłaty z sardyńskiej kontrybucyi tudzież 4½% pożyczki państwa sa przeznaczone	96.948.768 r. 28 k.

Od tego potrąciwszy:

Wpłaty na kontrybucyę sardyńską	9.325.000 r. — k.
Wpłaty na 4½% pożyczkę państwa	52.667.936 r. 19 k. 61.992.936 r. 19 k. 34.955.832 r. 9 k.

Chwiewne Saldi za wymieniane 3% asygnaty z r. 1842 etc.	3.492.444 r. 33¼ "
---	--------------------

Pod gwarancyą państwa:

a) Pożyczka dla Węgier po 2%	748.957 " 41 "
b) Na wsparcie ubogich profesyonistów, bez procentu	1.800.000 " — "
c) C. k. urzędom zastawniczym	60.000 " — "

Stan funduszu rezerwowego w papierach państwa	5.980.594 " 36 "
---	------------------

Stan funduszu pensyi w papierach państwa i akcyach bankowych	851.491 " 1 "
--	---------------

Wartość gmachu bankowego i innych aktywów, w których zawarte są dotychczasowe wpłaty na 4½% pożyczkę w kwocio 2.082.500 r.	2.530.167 " 37 "
	281.495.713 " 42 "

Pasywa.

Obieg banknotów	241.621.579 " — "
Fundusz rezerwowy	5.980.649 " 11 "
Fundusz pensyi	847.100 " 54¾ "
Niepodniesione jeszcze dywidendy, asygnaty do wymiany następnie saldi bieżących rachunków	2.673.784 " 36¼ "
Fundusz bankowy przez 50.621 akcyów do pierwotnej wkładki po 600 r. m. k. od akcyi	30.372.600 " — "
	281.495.713 " 42 "

Wiedeń, 2. maja 1850.

Pipitz, gubernator banku. **Sina,** zastępca gubernatora banku. **Popp,** dyrektor banku.

(Włoscy mężowie zaufania u Jego Ces. Mości.)

Wiedeń, 3. maja. Przebywających tutaj włoskich mężów zaufania spotkał wczoraj ten zaszczyt, że ich do stołu wezwano. — Byli przytem także Jego c. k. Mość Arcyksiażę Franciszek Karol i najdostojniejsza Jego małżonka Arcyksiężna Zofia. Monarcha rozmawiał płynnie po włosku z mężami zaufania i rozwinął zupełną znajomość stosunków lombardzko-weneckiego Królestwa.

Znajdującym się tutaj mężom zaufania z Lombardyi i Wenecyi przedłożono już projekt sądowniczej organizacyi dla Włoch, z kąd się okazuje, że trybunał kasacyjny i rewizyi w Wiedniu wzorem ma być także i dla włoskich krajów koronnych. (O. Cdz.)

(Zakres działania władz politycznych.)

Wiedeń, 2. maja. Politycznym władzom administracyjnym oznajmiono, iż zasada zupełnego rozłączenia sądownictwa od spraw administracyjnych msi przyjść do jak najściślejszego wykonania. — Zakres działania polit. władz rozciąga się przeto do następujących przedmiotów: spis ludności, współdziałanie w uzupełnieniu, zakwaterowaniu i zaopatrzeniu armii; forszpany; zbieranie i zestawienie dat statystycznych; zarządzenie żaudarmerya; troskliwość o całość i należyte utrzymanie ewidencyi granic państwa i krajowych, tudzież utrzymanie w dobrym porządku gościńców i komunikacyi wodnych;

dogłębienie metryk urodzin, ślubów i pogrzebów; sprawy dotyczące gmin, rzemiosł, handlu, paszportów i przebywania w kraju obcych; przestrzeganie zdrowia publicznego, wyższy nadzór zakładów dobroczynnych różnego rodzaju i wszelkich publicznych instytucji; współdziałanie przy wymiarze, poborze i odstawie stałych podatków, tudzież wspieranie organów administracyjnych według istniejących przepisów podatkowych i finansowych; rolnictwo krajowe, sprawy dotyczące się szczególnych przywilejów; wpływ przy procesach względem wywłaszczenia i sporach o nawodnienie, i stawianie budynków; dozowanie prasy i zborów; czuwanie przy układaniu list przysięgłych, przy organizacji obywatelskiej milicji i co do jej użycia; przedkładanie kosztorysów dla politycznej administracji, gościńców i wodnych budowli.

(Ll.)

(Südslavische Zeitung o literaturze sławiańskiej. — Wiadomości z Krainy.)

Wiedeń, 3. maja. Dziennik „Südslavische Zeitung“, który niedawno temu tak mocno powstawał na wszystkich kacerzy, niechęcych dzielić jego zapala do wszechsławiańskiego kościelnego języka, zdaje się teraz sam odstępować od tej uszczęśliwiającej idei. Korespondent jego z Warazdynu dziwi się, dla czego w literaturze ciągle jeszcze przypuszczają nazwy kroackie, słoweńskie, serbskie, rosyjskie itd. itd., zwłaszcza, że można tylko jeden język pismienny nie tylko obracać, lecz go nawet tylko sławiańskim nazywać potrzeba. Który dyalekt jest do tego najstosowniejszy, a przytem najczystszy i dla większej części zrozumiały, niech rozstrzygnie stanowczo zgromadzenie z wytrawnych sławiańskich literatów złożone. Z tem wszystkim zdaje się być rzeczą problematyczną, czy Rosyanie w razie zapadnięcia decyzji uczonych, zechcą swój dyalekt poświęcić, i zamiast po rosyjsku, czy po sławiańsku pisać będą.

— Według wiadomości, które właśnie co nadesłano z Vakup, tudzież z innych miejsc Bośni, jest teraz w Krainie wszystko spokojne; jeszcze się niezgromadził korpus insurgentów, tylko w samym Bihacu jest około 300 indywidualów pod komendą słynnego Kedyz. Nikt nie odbiera podatków, ani ze strony buntowników, ani ze strony rządu; spodziewają się decyzji od wezyra. W Zulen Vakup ciągle jeszcze rezyduje Kadia, a namienniony Kadiluk rządony jest stosownie do woli wezyra. Wszyscy Musselimi Krainy, feudalni władcy i majątniejsi Muzulmanie z Vakup, Petrowacz, tudzież z innych miejsc Krainy, udali się do Trawnika dla układania się z wezyrem o zmniejszenie podatków. A najbardziej proszą, aby samowolności naczelników położono przeszkodę. Mają nadzieję, że się wezyr do ich prośby przychyli, i że sprawy Krainy bez rozlewu krwi załatwione zostaną.

(Kurs wiedeński z 3. maja 1850.)

Obligacje długu państwa 5% — 93¹/₄; 4¹/₂% — 81¹/₄; 4% — 72; 2¹/₂% — 48¹/₂. Akcje bank. 1055. Losy z 1834 r. 170¹/₂; z 1839 r. 107¹/₂. Akcje kolei półn. 106¹/₄.

Anglia.

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 1. maja, popołudniu 5 godz. 30 min. Królowa powiła dziś szczęśliwie syna. (G. Wr.)

(Rozmaite wiadomości z Londynu.)

Londyn, 29. kwietnia. Dziennik „Morning-Post“ ogłasza nazwiska krajów, które będą miały udział w wielkiej wystawie przemysłowej, mającej się odbyć w Londynie w r. 1851. Dziewiętnaście jest krajów zagranicznych, które dotychczas uorganizowały komitety miejscowe, między temi są Stany zjednoczone, Francja, Rosja, Belgia, Szwecja, Dania, Niemce reprezentowane przez komisję centralną w Frankfurcie, Szwajcarya, Holandia, Hiszpania, Sardynia itd.

— Ten sam dziennik donosi, że negocjacje między dworem angielskim a hiszpańskim względem zawiązania stosunków dyplomatycznych już są nkończone w sposób zaspokajający.

— Wiadomości z wyspy Prince Edouard donoszą, że legislacja tej kolonii wydała wotum nieufności przeciw rządowi i zasnpendowała wypłatę subsydyjów.

— Wiadomości z Rio-Janeiro i z Fernambuk sięgają do końca marca. W Fernambuk grasowały bardzo niszczące febry. Pan Goring, wicekonsul angielski, padł ofiarą tej choroby. (Ind.)

Francya.

Paryż, 30. kwietnia. Na niczem spełży znowu oczekiwania i wnioski stronnictwa porządku przy rezultacie przedwczorajszego wyboru. Nietylko pan Leclerc upadł z kandydaturą swoją, ale Eugène Sue został wybrany większością stosunkowo daleko znacniejszą, aniżeli była większość, którą kandydaci tej samej partji otrzymali przy wyborach 10. marca. Pojntrze dopiero ogłoszony będzie z urzędu rezultat ostaniego wyboru na placu ratuszowym, co wszakże wcale nie zmieni rzeczy, gdyż mało znaczące modyfikacje w liczbach, które mogą zajść w ogłoszeniu urzędowem, niezmienia wcale ani znaczenia ani doniosłości tego fatalnego wyboru.

Jednak wybór ten nie wywołał w Paryżu tak wielkiej sensacji, niewywarł tak znacznego wpływu jak wybory 10. marca. Chociaż bowiem znacznie spadły papiery na giełdzie, to jednak ogólna trwoga nie była tak wielka.

Niemasz w tem nic dziwnego, ludzie nawykli w końcu do wszystkiego, nawet do zawodów. 28. kwietnia równie jak 10. marca a może nawet jeszcze więcej sądziło się być pewnem zwycięstwa stronnictwa umiarkowane, lecz poniosłszy już raz klęskę, mniej się zdziwiło, a raczej mniej się przerażiło, widząc się powtórnie pube-

(Ind.)

(Zgromadzenie narodowe. — Ważne wiadomości z Senegal.)

Paryż, 30. kwietnia. Posiedzenie zgromadzenia narodowego odbyło się po kurytarzach wśród najrozmaitszych pogłosek. W sali dyskutowano dalej nad budżetem wojny, i tylko porywcza mowa generała Lamoricière wymierzona przeciw naruszaniu konstytucji tak z góry jak i z dołu, ożywiła nieco debatę.

Naczelnicy stronnictwa karmazynowego nieprzestają doradzać spokojności w zwycięstwie. Mówią, że tylko w razie nadwreżenia prawa powszechnego głosowania odstąpiłoby w tej chwili od swoich spokojnych zamiarów. Lecz na przyszłość zastrzegają sobie zawsze ci panowie to odstąpienie od teraźniejszego usposobienia.

Słychać, że ministerjum marynarki otrzymało ważne wiadomości z Senegal. Mówią o napadzie krajowców na mieszkańców miasta Saint-Louis. Gubernator, kapitan okrętu Baudin, jest obecnie na wyprawie wzdłuż rzeki, a napastnicy korzystali z tej sposobności dla spełnienia swoich nieprzyjacielskich planów. Szczegóły jeszcze nie są wiadome. (Ind.)

(Wnioski panów Pascal Duprat i Creton.)

Paryż, 30. kwietnia. Wczoraj złożył pan Pascal Duprat na stole zgromadzenia wniosek zawierający oświadczenie, że postanowienia artykułu 6. ustawy z dnia 27. lipca 1849, dotyczące się roznościeli i przekupniów książek, pism, broszur itp. nie mogą być zastosowane do sprzedaży dzienników po sklepach.

Pan Creton wniósł następującą propozycję:

Ustawa z dnia 10. kwietnia 1832 (zakazująca członkom starszej linii Burbonów pobyt we Francji) i dekret z dnia 26. maja 1848 (tyczący się Ludwika Filipa i jego rodziny) są zniesione.

Motywuując swoją propozycję, wyraża p. Creton życzenie, aby namiętności polityczne i duch stronnictwa nie opanowały tego wniosku przy dyskusji, gdyż tu idzie tylko o pojedynczą kwestję zasady, bez względu na opinie pojedynczych osób, okoliczności a nawet na formę rządów. „Godność i moralność kraju“, powiada między innymi p. Creton, „wymagają tego, aby z kodeksów naszych niezwłocznie wykreślono ustawy, które niegodne są w nich się znajdować. Wgnanie powinno być tylko zachowane dla nieprzyjaciół porządku publicznego i dla tych, co konspirują przeciw swojej ojczyźnie.

Dziś rano wyjechał prezydent republiki konno, mając ze sobą tylko jednego służącego. Przejeżdżał się wzdłuż bulwarów. (Estaf.)

(Telegraficzna depesza.)

Paryż, 2. maja. Na ostatnich wyborach w departamencie Saone i Loire wybrano kandydatów z partji socyalistów. Dzisiejszy Constitutionel występuje z żądaniem rewizji konstytucji i przedłużenia mandatu prezydenta na lat 10.

5% renta 87 fr. 65 cent., 3% 54 fr. 65 cent. (Oest. Cor.)

Holandya.

(Uroczystość z powodu szczęśliwego powrotu Ojca św. do Rzymu.)

Haga, 29. kwietnia. Wczoraj, w niedzielę odśpiewano we wszystkich kościołach katolickich w całym królestwie uroczyste Te Deum, z powodu powrotu Ojca św. do swoich państw. (Ind.)

Włochy.

(Protestacja dziennikarzy przeciw okólnikowi ministerstwa.)

Florenca, 21. kwietnia. Dziennik „Patrie“ donosi: Dziennikarstwo toskańskie jest od kilku dni w wielkiem poruszeniu. Z powodu coraz śmielszego występywania opozycji, uczynił rząd krok legalny ale surowy, który zagraża exystencji wielu dzienników. — Ustawa z roku 1815, która nie jest zniesiona, postanowiony jest stępel 2 i 4 quattrini od numeru. Tej ustawy niezachowywano, a stępel wynosił tylko 1 quattrino od numeru. Ministerjum wydało okólnik, że odtąd każdy arkusz dziennika ma być stęplowany stosownie do ustawy z r. 1815.

Ten okólnik wywołał oburzenie dzienników, zgromadzenie, projekt protestacji podobnej do protestacji dziennikarzy paryzkich z lipca 1830. Na uwagę jednego z redaktorów, że postanowienie to jest zupełnie legalne, odstąpiono od projektu protestacji, lecz postanowiono podać unizoną prośbę do wielkiego księcia o zatrzymanie stępla, który dotychczas opłacano. Wniosek ten przyjęto. Prośba już gotowa i podpisują ją najburzliwsi dziennikarze.

Niemce.

(Deputowani wyjeżdżają z Erfurtu. — Partya dworców kolei żelaznej. — Zawód dla właścicieli domów.)

Erfurt, 30. kwietnia. Można przypuścić na pewno, że większa połowa deputowanych wyjechała już z Erfurtu. Kilka pociągów kolei żelaznej, które wczoraj wieczór i dziś zrana ztąd odjechały, były nadzwyczaj przepełnione. Partya dworców kolei żelaznej odbyła wczoraj ostatnią sesję, na której umawiano się o pewne wspólne normy postępowania w razie jakiegokolwiek bądź wypadków nadal. — Wczorajsza zabawa wieczorna u p. Radowitz była jedną z najwesołszych i najświetniejszych. — Tutejsi właściciele domów, którzy po części z znacznymi kosztami przyrzadzali pomieszkania dla deputowanych erfurckich, zawiedli się bardzo w nadziejach swoich z powodu zamknięcia posiedzeń, i pragną jak najgoręcej rychłego otwarcia nowego parlamentu. (C. B.)

Cała polityczna uwaga zwrócona jest teraz na mający się odbyć dnia 8. maja w naszej rezydencji kongres książąt, który się ustanowieniem niemieckiej Unii zajmie.

Według zgadzających się wiadomości z Frankfurtem i Wiednią zamierza Austria zwołać na 10. b. m. plenarne zgromadzenie związkowego Sejmu w Frankfurcie.

Dzienniki angielskie wymieniają kraje, które chcą mieć udział w Londyńskiej wystawie wyrobów przemysłowych, jest ich dotychczas dziewiętnaście. Królowa angielska powiła szczęśliwie dnia 1. maja księcia.

(Kwestya o kontynuacji związku niemieckiego.)

Frankfurt, 26. kwietnia. Główna kwestya jest teraz o kontynuacji niemieckiego związku. Żadna kwestya nie była niepewniejszą. Jeżeli upłynie 30. kwietnia bez odnowienia dotychczasowej umowy interymalnej, albo bez nowej konwencji, tedy Niemcy będą pozbawione swego związkowego organu, a Prusy niezawodnie pójdą dalej, i będą utrzymywać, że dawno prawo związkowe w samej rzeczy ustalo. A w czym nowe spoczywa, to każdy łatwo odgadnie. To przytaczają może za słuszny powód, dla czego pruski rząd zawsze jeszcze tylko w omijający i ociągający się sposób przystaje na austriackie propozycje kongresu państw w Frankfurcie. Lecz drugi powód znajdują Prusy także w tem, że Wiedeński gabinet sądzi się upoważnionym do rozpisania zboru pełnomocników państw niemieckich na mocy dawnej prezydencji związku, podczas gdy sądzono, że to zaszczytne pierwszeństwo Austrii z samem zgromadzeniem związku zgasto. Tutaj utrzymują, że ta okoliczność nie była bez wpływu do zwołania książąt prusko-niemieckiej Unii do Gotha pod prezydencją Fryderyka Wilhelma IV., pominawszy korzyść, jaką pruski rząd w takim kongresie książąt już przeto uzyska, że się związki osobiste skojarzą i ci, którzy zawsze byli wierni, dokładnie poznani będą. Czy między tymi wiernymi będą także oba księstwa Heskie, to wielkiej podpada wątpliwości. Chociaż przyjadą do Gotha, jednak będą się ociągać z przystąpieniem, chyba się znaki pokazały na niebie; bo we Francji żyje potąd demon rewolucyjny, a najpotężniejszym z wszystkich władców jest moment. Według wiarogodnych listów z Berlina spodziewają się tam ciągle jeszcze, że wkrótce na zmodyfikowanej zasadzie uchwał Erfurtskich będzie można Austrii podać rękę, a potem bez przeszkody nadać całym Niemcom pewne piętno. Lecz ponieważ w tej mierze jeszcze dokładnie się nieporozumiano, przeto zdało się być dogodną rzeczą, przedłużyć interim jeszcze na kilka tygodni. Ale komisya związkowa gragnie rozwiązania; miała ona być całkiem chybioną. Powaga jej była tak mało znacząca, że jak słyzałem z niezawodnego źródła, pisze korespondent dziennika „Reichszeitung“, najważniejszego państwa niemieckiego niezapłaciły rozpisane przez nią na 1. kwietnia rozkładu matrykulacyi, tak, iż związek niemiecki ma się znajdować w takim niedostatku pieniężnym, jak święte państwo rzymskie podczas swego zniszczenia.

(Układy względem księstwa Gotha i Hildburghausen.)

Koburg, 27. kwietnia. Podług wiadomości zawartej w dzienniku Frankfurckim toczą się obecnie układy, dotyczące się z jednej strony przyłączenia księstwa Gotha do Sachsen-Meiningen, z drugiej zaś odstąpienia dla Sachsen-Koburg części dawnego księstwa Hildburghausen należącej do Meiningen. (B. Z.)

(Sprawy księstw Szlezwig-Holsztynu.)

Kiel, 28. kwietnia. Wczoraj wieczór przybył tu z Kopenhagi syndyk Prehn, jeden z trzech mężów zaufania. Utrzymują, iż przywozi ze sobą bliższe szczegóły warunków, pod którymi przychyłonoby się w Kopenhadze do wejścia w negocjacje. Dzisiaj lub najdalej dnia jutrzejszego odbędzie się konferencya między namiestnictwem a radą państwa, na której postanowione być mają bliższe instrukcje dla mężów zaufania, poczem p. Prehn wrócić ma nazad do Kopenhagi na swoją posiadłość. (B. Z.)

(Kurs giełdy frankfurckiej z 1. maja.)

Met. Austrii. 5⁰/₁₀₀ — 77¹/₂; 4¹/₂ pct. 68³/₈. Akcje bank. 1073. Sard. 32. Hyszp. 3⁰/₁₀₀ — 29¹/₂. Polskie 300 — 123; 500 — 81.

Prusy.

(Wiadomości bieżące z Berlina.)

Berlin. Dziennik „Niem. Ref.“ z 1. maja donosi: Dzisiaj odbyła się znowu rada ministeryalna u J. M. króla w zamku Bellevue. P. Radowicz miał także w niej udział.

P. Manteuffel uda się w podróż dla zwiedzenia prowincyi zapewne dopiero w drugiej połowie b. m.

Wiść rozgłoszona o zamierzonym wkrótce zwołaniu izb pruskich jest bezzasadną. —

— Powyższy dziennik ministeryalny podaje następującą urzędową wiadomość: „Dowiadujemy się o postanowieniu rządu pruskiego wezwania w krótkim już czasie do zamierzonego dawniej jeszcze zebrania się tych książąt udzielnych, którzy przystąpili do związku ścisłego. Kongres ten atoli odbędzie się tu w Berlinie zamiast w Gotha, a to w najkrótszym jak może być czasie.“

(Sprostowanie mylnych pogłosek.)

Berlin, 1. maja. Odnosząc do dawniejszych wiadomości z nad granicy prusko-polskiej musimy dodać jeszcze, że na granicy tej w ogóle oprócz kilku kozaków nigdy jeszcze wojska rosyjskie nie stały. Zazwyczaj zaczynały się stacye ich dopiero głębiej w kraju, a najbliższy pod Kaliszem stacyonujący korpus Grabbe oddalony był o 2—3 mil od granicy. Zresztą rozszerzane ztamtąd pogłoski o poruszaniu się wojsk tych były po największej części bezzasadne. Również i wiadomość o koncentrowaniu się ich w pobliżu Łęczycy zbija już sama właściwość tamtejszej okolicy, która tak dalece jest bagnista, że nawet mniejszy obóz dogodnie pomieściłby niezdolną.

(O. C.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 3. maja.)

Dobrowolna pożyczka 106. Oblig. długu państw. 86⁵/₈. Akcje bank. 93. Pol. listy zast. 95¹/₄. L. Pols. 500 — 81 L; 300 — 122¹/₂. L. Frydrychsdory 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 12¹/₃. Austr. bank. 86¹/₄.

Królestwo Polskie.

(Hr. Zamojski uwolniony od służby. — Żegluga parowa na rzekach spławnych Królestwa.)

Warszawa, 2. maja. Rozkazem Cesarskim rzeczywisty radca tajny hr. Stanisław Zamojski, członek rady państwa (w departamencie do spraw Królestwa Polskiego) został uwolniony od służby.

W drugiej połowie r. b. spółka żegluga parowej na rzekach spławnych w Królestwie mieć będzie kursujących: 18 galar, z tych 12 większych a 6 mniejszych; statków parowych 6, a mianowicie: statek parowy nr. 1. Książę Warszawski, o sile 60 koni; nr. 2. Wisła, o sile 32 koni; nr. 3. Kopernik, o sile 60 koni; nr. 4. Kraków, o sile 32 koni; nr. 5. Praga (do holowania drzewa rządowego) o sile 100 koni i nr. 6. o sile 32 koni. (Gaz. War.)

(Koncentracya wojsk rosyjskich w królestwie Polskiem.)

Warszawa, 20. kwietnia. J. M. Cesarz Mikołaj przybył ma tutaj dnia 16. maja. Liczba wojsk rosyjskich, koncentrujących się w królestwie Polskiem w bliskości granicy pruskiej, wynosi około 200.000 żołnierza, a Cesarz zamierza odbyć wielki przegląd wojskowy, przyczem wojsko wystąpi z całym swym rynsztunkiem jakby w czasie wojennego pochodu. Zdaje się, że Cesarz postanowił niezmiennie w razie powtórzonego rozpoczęcia wojny w Szlezwigu ze strony Prus, interweniować na korzyść Danii. Obawa ta wszelakoż zniknęła, bowiem Prusy przychylają się teraz w skutek przedstawień rosyjskich — do zawarcia pokoju. (O. C.)

Turecja.

(Mające nastąpić reformy w Turcyi. — Trzęsienie ziemi w Smyrnie.)

Najnowsze wiadomości z Konstantynopola z 16. kwietnia donoszą, że wkrótce ma wyjść ustawa względem odpowiedniego wymaganiom czasu przesłuchiwania świadków w sprawach między chrześcianami a mahometanami. Jak wiadomo, przedłożył już dawniej Sir Stratford Canning rządowi tyczące się niedostateczności w prawodawstwie tureckim, lecz dopiero w najnowszych czasach zdołano usunąć przeszkody i przesady. Inne jeszcze reformy mające się także na Egipt rozciągać, nastąpią wkrótce. — Trzęsienie ziemi w Smyrnie ustało 19. kwietnia zupełnie. Wyrządzona ztąd szkoda nie jest tak znaczna jak potąd rozgłaszano, i tylko kilka domów uszkodzone zostały mniej więcej. (Lld.)

Rzecz domowa.

Protokół

dziewiętnastego posiedzenia Wydziału miasta Lwowa z dnia 4. kwietnia 1850.

(Ciąg dalszy.)

I. Pytanie, jaki styl rachunkowy w buchalteryi miejskiej ma być zaprowadzony?

Koreferenci zgodnie z sekcją tak rozwiązali: z dwóch rodzajów rachunkowości t. j. kameralnej lub pojedynczej i kupieckiej czyli podwójnej, ten przed drugim celuje, a zatem i na pierwszeństwo zasługuje, który przy równych a może i mniejszych kosztach i siłach rychlejszy i pewniejszy rezultat wyprowadzić jest w stanie. Że kameralna rachunkowość dotąd tego nie zdołała, doświadczenie dowodzi, równie jak to samo doświadczenie przekonywa, że rachunkowość kupiecka, w każdej chwili i z największą pewnością wszelkie wątpliwości wyświecić, i stan majątkowy lub pieniężny każdej rubryki dochodów i wydatków wykazać jest w stanie.

Występując za rachunkowością kupiecką w szranki, koreferenci i sekcya finansów, wcale nie mają zamiaru obalać lub burzyć czegoś istniejącego, albowiem nie jeszcze nie istnieje, lecz idąc za postępowaniem czasu, usiłuje sekcya, z gruntu nową wyprowadzić budowę, mówi sprawozdawca, której niezachwiane fundamenta w całym cywilizowanym świecie są uznane, za której trwałość i pewność w zarządzie każdego handlu, każdej fabryki, i każdego bardziej rozgałęzionego przedsiębiorstwa dostateczną rękojmię znaleźć można.

II. Jak przyjęty sposób rachunkowości kupieckiej tudzież kontrolę buchalteryeczna, z manipulacyami kas i administracyi miejskiej połączyć i pogodzić?

Urządzona w ten sposób Buchalterya miejska nie odbierze wprawdzie kasie likwidatury, wszelako wolni kasę od układania rachunków, udzielania wyjaśnień lub informacji, i ograniczy jej czynności tak dalece, że terażniejsza liczba urzędników kasy stanie się zbyt dużą i w tym względzie znaczny wydatek może być oszczędzony.

Tak urządzonej Buchalteryi obowiązkiem będzie, kontrolować kasę i jej likwidaturę, tudzież wszystkie inne kasy miejskie, cenzurować rachunki partykularne i peryodyczne i dzienniki, do niej należące będzie zamknięcie głównego rocznego rachunku majątku gminy, składanie bilansów i budżetów, prowadzenie dokładnych inwentarzy majątku itp., aby tak Magistrat jak i Wydział o stanie którejkolwiek rubryki budżetu i każdej gałęzi gospodarstwa miejskiego, każdego

czasu najdostateczniejsze osiągnąć mógł przekonanie. Tych rezultatów dopnie Buchalteria miejska za pomocą kontowania przedmiotowego (Zweckskontirung) w rachunkowości kameralnej dotąd niepraktykowanego, o którym z ułożonego przez sprawozdawcę i drukowanego budżetu miasta Lwowa na rok bieżący wyobrażenie mieć można.

Z tego przedstawienia wynika oraz, że urządzona według powyższego wniosku Buchalteria miejska, ani manipulacyi kas przeskądzać ani toku interesów tamować nie będzie, ponieważ dopiero od 1. listopada 1850 czynności swoje w stylu podwójnym rozpocznie, tymczasem jednak obok bieżących czynności wszystkie księgi ułoży i wszystko co za potrzebne uzna przysposobi.

III. Etat urzędników stałych dla buchalterii miejskiej postanowiła sekcya następująca:

Buchalter z roczną płacą	1200	złr. m. k.
Adjunkt pierwszy	1000	" " "
" drugi	900	" " "
" trzeci	800	" " "
Praktykantów dwóch po 300zr.	600	" " "
Woźny	300	" " "
Na potrzeby kancelaryi	700	" " "

W ogóle 5,500 " " "

Projektowany etat urzędników prowizorycznych zgodnie ze zdaniem koreferentów sekcya odrzuciła.

Porównawszy koszty, które gmina za cenzurowanie swoich rachunków przez c. k. Izbę obrachunkową dla dotyczącego departamentu rocznie w sumie . . . . . 6,489 złr. m. k. opłacała z powyższym etatem . . . . . 5,500 " " "

oszczędzonoby wprowadzić tylko . . . . . 989 " " "

Zważywszy jednak, że przez zaprowadzenie Buchalterii miejskiej, przy kasach i innych sialnych urzędach, według obliczenia komisji w czasie . . . . . 1,692 " " " się oszczędzi, z których obecnie po odejściu kasyera i amtszreibera kasy podatków, rzeczywiście już 1150 złr. m. k. się oszczędza, zważywszy, że przy organizacyi władz politycznych i sądowych nie jedno indywiduum także pomieszczenie swoje znajdzie, zważywszy na koniec, że po rozwiązaniu urzędu taksalnego i ekonomii miejskiej znaczne koszty miastu odpadną, buchalteria miejska weale nie dotkliwe koszty gminie sprawi.

Co się tyczy buchaltera temu zastrzega się prawo postąpienia do wyższej płacy 1400 złr. m. k., lecz dopiero po dziesięciu latach służby w Buchalterii miejskiej; wszystkim urzędnikom zapewnia się emerytura.

IV. Przymioty jakich od przyszłych urzędników buchalterii według zdania sekcji wymagać należy, są: dokładna znajomość polskiego i niemieckiego języka, ukończenie nauk akademycznych czy to w akademii handlowej czy do ukończenia filozofii, dobrze odbyty egzamin z rachunkowości (Comptabilität) i praktyka w prowadzeniu ksiąg buchalterycznych; od buchaltera i adjunktów w szczególności umiejętność rachunkowości kameralnej a mianowicie kupieckiej i tak teoretyczne jak i praktyczne w takowych wykształcenie. Jeden z adjunktów ma także posiadać nauki techniczne w zawodzie budowniczym. Na te posady rozpisze magistrat konkurs z terminem czterech tygodni, zapropnuje wydziałowi najpierwej trzech kompetentów na buchaltera, po którego nominacyi obsadzenie reszty urzędników nastąpi. Posada trzeciego adjunkta dopiero później obsadzoną będzie. Poszczególnione wyżej przymioty, nie narzucają terazniejszym urzędnikom rachunkowym nic nowego: albowiem każdy z nich jeżeliby chciał przejść do buchalterii miejskiej, obowiązany jest udowodnić zdolność i obrotność swoją w sposób zaspokajający, co wszakże żadnej trudności podlegać nie powinno, ponieważ każdy z tych urzędników rachunkowość podwójną rozumieć musi, jeżeli z umiejętności rachunkowych (Komptabilitäts-Wissenschaft) egzamin odbył.

V. W jaki sposób Wydział miejski buchalterię ma nadzorować?

Komisya proponowała sposób nadzorowania dwojaki:

- ciągły, przez czterdziestu ośmiu członków Wydziału, z których ośmiu co miesiąc, a dwóch co tydzień służbę pełnić, i tak nad buchalterią jak i nad kasami czuwać mieli; tudzież
- czasowy, do którego komisya z trzech lub czterech członków przez Wydział wybraną być ma.

Koreferenci, a według zdania takowych i sekcya odrzuciła wniosek nadzorowania ciągłego, ponieważ tak ociążałe nadzorowanie wkładając na Wydział zbyt ciężki obowiązek, nieodpowiada celowi, przeszkadza i tamuje tok czynności; zgodziła się zatem na sposób nadzorowania drugi, t. j. czasowy tem bardziej, ile że każdemu członkowi Wydziału wolność przysłuza, w każdym czasie przekonać się o czynnościach buchalterii i żądać w wątpliwych wypadkach wyjaśnienia. Zresztą wskaże instrukcyja, jak członkowie Wydziału rachunki przechodzić, szkontowania i likwidacye odbywać, tudzież absolutorya wydawać będą.

Na tem się kończy skrócone sprawozdanie o zaprowadzeniu buchalterii miejskiej.

Przy końcu operatu swojego wniosła komisya, aby PP. buchalterom, Wolskiemu i Strzeleckiemu, tudzież ingrosiście c. k. izby obrachunkowej P. Jäkl za ich współdziałanie w komisji, Magistrat pisemnie imieniem Wydziału podziękował, P. Wolskiemu prócz tego

ze względu, iż tenże w trzydziestu posiedzeniach komisji brał udział, takową doświadczeniem i wiadomościami swojemi wspierał i na wstępie nadmienione instrukcyje wypracował, remuneracyę stosowną, a P. Wapplerowi, akcesjiście mag. za prace dla komisji, jako tejże aktuarysz po godzinach urzędowych podjęte, remuneracyę 80 złr. m. k. asygnował.

Sekeya popierając te wnioski, oświadcza się dla P. Wolskiego za 200 złr. i donosi, iż dla Wapplera remuneracya już została asygnowana.

Sprawozdawca nakoniec pominąć niemoże, iż komisya wraz ze swoim operatem następujące wnioski podała, które jednak dopiero po urzędzeniu buchalterii w wykonanie przyjść mogą:

- 1) sposób oszacowania majątku miejskiego, końcem ułożenia pewnego i wiernego inwentarza;
- 2) o gotowiznie, która w kasie podręcznej przechowaną być może i o uwolnieniu burmistrza od klucza do kasy głównej;
- 3) o reformie urzędu taksalnego;
- 4) o kontroli druków i papierów manipulacyjnych do użytku biór i kancelaryi;
- 5) o kontroli kosztów utrzymania aresztantów miejskich, tak zwanych politycznych.

Stosownie do rozporządzenia gubernialnego z dnia 31. lipca 1849 l. 38234, tudzież prezydium krajowego z d. 29. października 1849 l. 12770, niniejszy projekt poprzednio c. k. rządowi krajowemu przedłożony być ma.

(Dokończenie nastąpi.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 2. maja. Według doniesień handlowych z Gródka, Jaryczowa i Szczerca sprzedawano tamże na targach w ostatnich dwóch tygodniach kwietnia w przecięciu korzec pszenicy po 14r.30k.—14r.45k.—14r.45k.; żyta 11r.—9r.30k.—10r.30k.; jęczmienia 10r. Sr.30k.—9r.; owsa 6r.38k.—6r.15k.—6r.15k.; hreczki 10r.—8r.—7r.52k.; kartofli 5r.—4r.—3r.55k. Za cetnar siana płacono 2r.55k.—0—3r. Sag drzewa twardego 20r.15k.—15r.—17r.30k., miękkiego 15r.—12r.30k.—14r. Funt mięsa wołowego kosztował 12¹/₂k.—10k.—10k., a garniec okowity 3r.45k.—2r.25k.—4r. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 8. maja.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	30	5	34
Dukat cesarski	5	34	5	36
Półimperyal zł. rosyjski	9	35	9	38
Rubel sr. rosyjski	1	49	1	50
Talar pruski	1	36	1	38
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	55	100	2
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	10

(Kurs wekslowy wiedeński z 3. maja.)

Amsterdam 165 l. 2. m. Augsburg 118³/₄ p. uso. Frankfurt 118¹/₄ p. 3. m. Genua 139¹/₂ p. 2. m. Hamburg 175¹/₄ p. 2. m. Liworno 118 p. 2. m. Londyn 11.59 p. 3. m. Medyolan 106¹/₂ p. 2. m. Paryż 141¹/₄ p. 2. m. Agio duk. ces. 25⁷/₈. Napoleondor. 9.34. Szufryn. 16.30. Agio srebra 17¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. maja. Hr. Stadnicki Julian, z Polski. — Hr. Starzeński Michał, z Olejowa. — Baron Brückmann Wilhelm, z Wołoszczy. — PP. Wolański Sylwester, z Bazaru. — Udrycki Józef, z Choronowa. — Komar Witt, z Kołomyi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. kwietnia. PP. Szymanowski Franciszek, do Spasowa. — Łodyński Hieronim, do Milatyna. — Radziejowski Edward, do Dikowic. — Skrzyński Ludwik, do Nozdrza. — Schmidt Konstanty, do Przemyśla. — Romaszkan Zygmunt, do Uherska. — Radziejowski Klemens, do Kłodzianka. — Kruszewski Henryk, do Chorobrowa. — Szawłowski Tytus, do Zadwórze.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. maja:

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reann.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27 11 0	+6	+17°	połu.-zachodni	pochm. ☉
2 god.zr.	27 11 0	+13°	+6°	południowy	" "
10 g. w.	27 11 0	+10,5		cicho	" "

TEATR.

Dziś: komedye polskie: „**Odludki i Poeta**“ i „**Doktor medycyny**.“ — Przytem produkeya tancerza angielskiego pana Chapman.

Jutro: komedya niem. „**Ein Billet**.“